

Mišljenje Europskog odbora regija – Akcijski plan za kritične sirovine

(2021/C 175/03)

Izvjestiteljica:	Isolde RIES (DE/PES) prva potpredsjednica Parlamenta savezne zemlje Saarland
Referentni dokument:	COM(2020) 474 final

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. naglašava da moderna društva i nacionalna gospodarstva ne mogu dugoročno funkcionirati bez pouzdane, sigurne, konkurentne i ekološki prihvatljive opskrbe sirovinama. Pritom su kritične sirovine one koje su od velike gospodarske važnosti, ali za koje se trenutačno ne može osigurati sigurna i dugoročna opskrba iz domaćih izvora sirovina u Europskoj uniji;
2. smatra da je EU-u potrebna snažna industrijska osnova koja zbog obveza povezanih s prelaskom na niskougljično gospodarstvo i sve većom digitalizacijom uvelike ovisi o odgovarajućoj opskrbi sirovinama i o njihovoj učinkovitoj uporabi i recikliranju;
3. ističe da će, prema studiji Europske komisije ⁽¹⁾, potreba za kritičnim sirovinama za strateške tehnologije i sektore, na temelju trenutačno dostupnih informacija, do 2030. odnosno do 2050. godine naglo porasti te da će, na primjer, EU-u za baterije i skladištenje električne energije za električna vozila do 2030. trebati do 18 puta više litija i pet puta više kobalta nego danas, a do 2050. gotovo 60 puta više litija i 15 puta više kobalta nego danas;
4. ističe da se, iz globalne perspektive, manje od 5 % kritičnih sirovina vadi odnosno proizvodi u EU-u, dok na industriju EU-a otpada oko 20 % svjetske potrošnje kritičnih sirovina. EU je posebno ovisan o uvozu kritičnih sirovina, koje imaju ključnu ulogu u budućim tehnologijama i koje su (npr. rijetki metali i elementi) važne za inovativne tehnološke primjene. Stoga su potrebne za proizvodnju i dodanu vrijednost u područjima u kojima europsko gospodarstvo nastoji biti jedan od glavnih svjetskih predvodnika. To se, primjerice, odnosi na upotrebu sirovina potrebnih za prelazak na sigurnu, čistu i cjenovno pristupačnu opskrbu energijom iz obnovljivih izvora, na čisto i u većoj mjeri kružno gospodarstvo, kao i na energetske i resursno učinkovitiju upotrebu tih sirovina za mobilnost i izgradnju, kako je predviđeno europskim zelenim planom;
5. napominje da cijeli sektor sirovina u EU-u osigurava oko 350 000 radnih mjesta i da više od 30 milijuna radnih mjesta u prerađivačkim industrijama u kasnijim fazama proizvodnog lanca ovisi o pouzdanom i nediskriminirajućem pristupu sirovinama;
6. ističe da je, među ostalim, kriza koju je izazvala bolest COVID-19 pokazala da Europa previše ovisi o dobavljačima kritičnih sirovina iz trećih zemalja te da poremećaji u opskrbi mogu negativno utjecati na industrijske vrijednosne lance i druge sektore;

⁽¹⁾ *Critical Raw Materials for strategic technologies and sectors – a foresight study* (Prognostička studija o sirovinama kritičnima za strateške tehnologije i sektore): <https://ec.europa.eu/docsroom/documents/42881?locale=hr>.

Utjecaj na industriju

7. ističe da je potrebno riješiti problem prekomjerne ovisnosti o trećim zemljama kada je riječ o kritičnim sirovinama i povećati otpornost kritičnih lanaca opskrbe kako bi se pouzdano zajamčili sigurnost opskrbe, energetska tranzicija i prelazak na digitalno gospodarstvo;
8. upućuje na to da su kritične sirovine prije svega potrebne i u mnogim europskim ključnim industrijama i sektorima usmjerenima na budućnost, kao što su automobilska industrija, industrija čelika, sektor zrakoplovstva, IT-a, zdravstva i sektor obnovljive energije. Inovativni proizvodi i nove tehnologije kao što su elektromobilnost, digitalizacija, industrija 4.0 i energetska tranzicija transformiraju i povećavaju potražnju za sirovinama. Potražnja za sirovinama povećat će se diljem svijeta i zbog rasta stanovništva, industrijalizacije i postupne dekarbonizacije prometnog i energetskog sektora;
9. naglašava da su pošten i nediskriminirajući pristup sirovinama, sigurna opskrba sirovinama te stabilne i predvidive cijene sirovina ključni za mogućnosti razvoja, konkurentnost europske industrije i malih i srednjih poduzeća, inovacije i očuvanje industrijskih postrojenja u EU-u;
10. uvjeren je da je potreban strateški napredniji pristup kako bi se osigurala održiva opskrba kritičnim sirovinama i smanjila ovisnost o trećim stranama odnosno o uvozu sirovina; ističe da to iziskuje izgradnju diversificiranih lanaca vrijednosti, smanjenje ovisnosti o sirovinama, jačanje kružnog gospodarstva, promicanje inovacija za alternativna rješenja i osiguravanje ekološki prihvatljivih i društveno odgovornih jednakih uvjeta (tržišnog) natjecanja na globalnom tržištu;
11. pozdravlja Akcijski plan za kritične sirovine koji je predstavila Europska komisija i prvo izvješće o strateškim predviđanjima u kojem se ovisnost EU-a o uvozu kritičnih sirovina navodi kao jedna od strateških slabosti;
12. podržava ciljeve utvrđene u Akcijskom planu, koji se odnose na razvoj otpornih industrijskih lanaca vrijednosti u EU-u, smanjenje ovisnosti o kritičnim sirovinama s pomoću kružnog korištenja resursa, održivih proizvoda i inovacija, jačanje domaće nabave sirovina u EU-u, diversifikaciju nabave iz trećih zemalja i rješavanje problema narušavanja međunarodne trgovine u skladu s pravilima WTO-a;
13. naglašava da regije u različitoj mjeri ovise o kritičnim sirovinama; zbog toga poziva na utvrđivanje regionalnih ovisnosti o kritičnim sirovinama i posljedične regionalne potrebe za djelovanjem kako bi se izgradili održivi i inovativni lanci vrijednosti;
14. naglašava da lokalne i regionalne vlasti u okviru Akcijskog plana imaju bitnu ulogu za prihvaćanje strateških ciljeva EU-a u području sirovina i industrijskih projekata;
15. s obzirom na moguće proširenje područja primjene kriterija taksonomije EU-a na gospodarske sektore koji još nisu obuhvaćeni, poziva na to da se kriteriji za eksploataciju, vađenje i preradu sirovina temelje na procjeni životnog ciklusa resursa (od kolijevke do kolijevke) i društveno-gospodarskim aspektima. Osim toga, pri procjeni poduzeća trebalo bi razlikovati ulaganja u postojeća proizvodna postrojenja i nova postrojenja kako bi se izbjeglo da se kao održiv klasificira vrlo mali broj ulaganja i tako povećaju troškovi financiranja za prijeko potrebnu preobrazbu gospodarstva;

Osiguravanje industrijskih lanaca vrijednosti u EU-u

16. poziva na uklanjanje nedostataka i slabosti u postojećim lancima opskrbe sirovinama s pomoću strateški naprednijeg pristupa. Na primjer, važno je primjereno skladištenje kako bi se izbjegli neočekivani poremećaji u proizvodnji i opskrbi. U slučaju poremećaja u opskrbi potrebni su i alternativni izvori opskrbe, kao i bliža partnerstva između subjekata koji se bave kritičnim sirovinama i naknadnih sektora potrošnje koji potiču ulaganja u strateški razvoj;

17. pozdravlja činjenicu da je Europska komisija na trenutačnom popisu kritičnih sirovina ponovno potvrdila kameni ugljen za proizvodnju koksa kao jednu od najvažnijih sirovina za industriju čelika; upućuje na to da je ta sirovina za industriju čelika i dalje neophodna sve dok se u velikoj mjeri ne mogu uvesti tehnološki i ekonomski održive alternative; osim toga, poziva Europsku komisiju da radi razvoja proizvodnje čelika uz upotrebu vodika ispita potencijale mogućeg uvrštavanja direktno reduciranog željeza briketiranog u vrućem stanju (eng. hot briquetted iron – HBI) i direktno reduciranog željeza (eng. direct reduced iron – DRI) na popis kritičnih sirovina EU-a;

18. zagovara stvaranje industrijskih saveza kao što je Europski savez za baterije, kojim bi se trebala pokrenuti opsežna javna i privatna ulaganja koja će po mogućnosti dovesti do znatnog pokrivanja europske potrebe za litijem; osim toga zahtijeva da se podupru i budući savezi za sektore industrije sirovina;

19. osobito podupire novi Europski savez za sirovine, čiji je cilj jačanje otpornosti EU-a u cijelom vrijednosnom lancu elemenata rijetkih zemalja i magneta; pozdravlja otvorenost tog saveza prema svim relevantnim dionicima u koje se ubrajaju i regije i na čiju je svečanost osnivanja pozvan i Odbor regija ⁽²⁾;

20. pozdravlja nedavnu najavu Europske investicijske banke o financijskoj potpori za projekte kojima se osigurava opskrba kritičnim sirovinama potrebnima za procese s nižim emisijama ugljika u EU-u;

21. poziva na to da se osigura da ti projekti ne narušavaju tržišno natjecanje, da budu resursno učinkoviti, održivi i da doprinose strateškoj otpornosti EU-a;

Oporaba i zamjena sirovina

22. napominje da se u Europi vlastite kritične sirovine ne upotrebljavaju u dovoljnoj mjeri i da trenutačni kapaciteti država članica EU-a za prerađivanje, recikliranje, rafiniranje i razvrstavanje nisu dovoljni;

23. naglašava da niža potrošnja, sprečavanje nastanka otpada i oporaba moraju biti ključni elementi prelaska na resursno učinkovito gospodarstvo; zahtijeva da se potrošači transparentno i u dovoljnoj mjeri educiraju o stanju stvari kada je riječ o sirovinama u našem društvu koje se temelji na izobilju i rasipnosti te o tržišnim uvjetima za industriju recikliranja. Međutim, potrošači imaju tek sporednu ulogu u promicanju proizvoda s velikom mogućnošću recikliranja i manjoj potrošnjom; glavnu odgovornost prije svega snose proizvođači te bi stoga trebalo propisati obveze za njih. U slučaju proizvoda proizvedenih u Uniji, obveze bi se trebale primjenjivati na proizvođače, a istovrsne obveze trebale bi vrijediti i za proizvode koji se uvoze na tržište EU-a;

24. naglašava važnost primijenjenog i praktičnog istraživanja i razvoja u pogledu vađenja i učinkovitosti upotrebe sirovina;

25. poziva na povećanu i kontinuiranu potporu istraživanju i razvoju u području vađenja sirovina i kružnog gospodarstva u cjelini, uključujući i metalurgiju kao ključnu pokretačku snagu; poziva na to da financiranje istraživanja u području razvoja novih materijala ubuduće uvijek bude uvjetovano mogućnošću recikliranja tih materijala;

26. naglašava da bi pritom također trebalo nastojati primjenom načela održivog ekološkog dizajna znatno produžiti vijek trajanja i povećati lakoću popravljivanja proizvoda za čiju su izradu potrebne kritične sirovine i te sirovine zamijeniti dostupnijim materijalima, posebno ako tehnološki napredak i planirano zastarijevanje ograničavaju njihov životni vijek. Traži da se zahtjevi za oznaku CE ažuriraju ambicioznim kriterijima za mogućnost recikliranja u slučaju proizvoda koji sadržavaju kritične sirovine;

⁽²⁾ Internetske stranice Europskog saveza za sirovine i obrazac za pristupanje: <https://erma.eu/about-us/join-erma/>.

27. ističe da se u tu svrhu mogu koristiti Obzor Europa, Europski fond za regionalni razvoj i nacionalni programi za istraživanje i razvoj. U tom bi se okviru, primjerice, mogla osmisliti Platforma za kružno gospodarstvo i strateški plan za europske prioritete (CICERONE), a europske rudarske i metalurške regije (MIREU) mogle bi u okviru svojih projekata unaprijediti svoje umrežavanje i više se usmjeriti na jačanje i davanje prednosti istraživanju sirovina;

28. smatra da bi potrošače trebalo stalno informirati o vanjskim učincima česte kupnje i zamjene jeftinih kućanskih proizvoda niske kvalitete; postupni povratak kulturi servisiranja i popravaka mogao bi stvoriti nova radna mjesta koja se ne mogu premjestiti u treće zemlje;

29. utvrđuje da se u Europi među onim što nazivamo „otpadom” u mnogim slučajevima kriju vrijedni resursi i kritične sirovine; stoga upućuje na nedavno usvojeno mišljenje Odbora regija „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo”⁽³⁾;

30. naglašava da bi se radi smanjenja upotrebe primarnih i kritičnih sirovina u mnogo većoj mjeri trebali upotrebljavati reciklirani materijali; poziva Europsku komisiju da ispita kriterije tržišnog natjecanja prema kojima bi novi proizvodi po mogućnosti trebali sadržavati znatan udio recikliranih materijala i preporučuje da se ti kriteriji uzmu u obzir u pristupu ključnim lancima vrijednosti proizvoda⁽⁴⁾;

31. poziva na istraživanje uporabe kritičnih sirovina iz komunalnog otpada s obzirom na primjenjivost i ekonomsku izvedivost te prakse, kao i na povećanje primjene takve uporabe u skladu s tehničkim i ekonomskim mogućnostima. Konkretno, sirovine potrebne za obnovljivu energiju ili inovativne tehničke primjene, kao što su elementi rijetkih zemalja, galij ili indij, ne oporabljaju se ili se to radi samo u ograničenoj mjeri jer je njihova uporaba zasad tehnički i ekonomski relativno zahtjevna. Također je važno naglasiti važnost promicanja učinkovitog dobivanja energije u kombinaciji s uporabom metala i soli iz otpada koji se zbog nečistoća, zamora materijala ili prisutnosti složenih materijala mogu reciklirati samo na taj način. Stoga se Europska unija, države članice, regije sa svojim javnim istraživačkim ustanovama i poduzeća pozivaju na intenziviranje istraživačkog rada u tom području i omogućavanje primjene njegovih rezultata kako bi se izbjeglo da vrijedne sirovine završe na odlagalištima otpada;

32. konstatira da se znatne količine otpada i lomljevine izvoze iako bi se možda mogli reciklirati u sekundarne sirovine u EU-u; stoga poziva na znatno povećanje kapaciteta za recikliranje u EU-u, posebno u svjetlu ponekad katastrofalne štete u okolišu uzrokovane izvozom otpada i lomljevine u zemlje u razvoju i zemlje u usponu s nedostatnim kapacitetima recikliranja;

33. ističe da trenutačno ne postoji statistička evidencija o tome koliko je sirovina sadržano u odloženom mineralnom otpadu. Stoga poziva Europsku komisiju da uz pomoć država članica, regija i općina ocijeni i mapira količinu uskladištenih materijala;

34. naglašava da proizvođači imaju važnu ulogu u prelasku na kružno gospodarstvo i da moraju razvijati inovativne proizvode koji omogućuju odvajanje materijala tako da budu ekološki prihvatljivi i da iziskuju najmanju moguću upotrebu fosilnih primarnih sirovina; proizvođači također moraju preispitati svoje postojeće poslovne modele kako bi ih usmjerili na manju potrošnju resursa; upućuje na to da i država ima svojstvene zadatke, na primjer u oblikovanju primjerenih okvirnih uvjeta i odgovarajućih pravnih propisa, kao i u davanju ekonomskih poticaja;

Jačanje održive nabave i prerade sirovina u EU-u

35. naglašava da EU, u mjeri u kojoj je to moguće, mora dugoročno nabavljati sirovine i iz vlastitih izvora i izraditi razvojne strategije usmjerene na budućnost, uključujući razvoj novih kapaciteta za pristup kritičnim sirovinama i njihovu preradu u EU-u i razvoj održivog modela financiranja za prenamjenu trenutačnih rudarskih aktivnosti za vađenje kritičnih sirovina;

⁽³⁾ Vidjeti mišljenje OR-a „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo” (SL C 440, 18.12.2020., str. 107.).

⁽⁴⁾ Vidjeti mišljenje OR-a „Novi akcijski plan za kružno gospodarstvo” (SL C 440, 18.12.2020., str. 107.).

36. naglašava da se pojačano vađenje sirovina unutar EU-a mora odvijati u skladu s etabliranim i visokim standardima zaštite okoliša i rada; upućuje na to da se u tom pogledu primjeri dobre prakse već uzimaju u obzir u okviru projekata EU-a, ali da to općenito gledajući još nije dovelo do primjetnog porasta planiranih ulaganja u intenzivnije vađenje i preradu sirovina. Za opskrbu gospodarstva kritičnim sirovinama iz vlastitih izvora bitne su, osim osiguravanja bivših i tekućih rudarskih aktivnosti, i nove rudarske aktivnosti;

37. s tim u vezi izražava žaljenje zbog toga što još uvijek nema znatnih pomaka u primjeni rezultata istraživanja i razvoja u poslovnim praksama sektora vađenja i prerade sirovina te ističe da se novo rudarenje sirovina potrebnih za visoku tehnologiju u EU-u mora temeljiti na planovima istraživanja i razvoja u području inovativnog rudarenja s malim utjecajem. U tom kontekstu pozdravlja namjeru Europske komisije da u okviru programa Obzor Europa od 2021. intenzivira rad na smanjenju utjecaja na okoliš i predlaže da se pritom posebna pozornost posveti upravljanju vodama i obnovi divljine;

38. naglašava da se u odobrenjima za nove rudarske projekte uz standarde zaštite okoliša i zaštite na radu moraju predvidjeti i rješenja za kompenzaciju gubitka okolišne i rekreativne vrijednosti kako bi se rudarska područja tijekom i nakon eksploatacije i dalje mogla upotrebljavati za rekreaciju ili u druge svrhe koje su jednako važne lokalnom stanovništvu;

39. ističe da regije zbog svoje stručnosti u tom području imaju temeljnu ulogu; upućuje na to da su resursi sirovina za baterije u EU-u prisutni u nekoliko rudarskih regija, ali i u drugim regijama, te da je velik dio rudarskog otpada bogat kritičnim sirovinama; stoga poziva na to da ispita mogućnost vađenja sirovina iz napuštenih ili novih rudnika i površinskih kopova u kojima se nalaze kritične sirovine; napominje da bi se vađenjem tih sirovina mogla otvoriti nova radna mjesta u bivšim i sadašnjim rudarskim regijama;

40. ističe da u nekadašnjim i aktivnim rudarskim regijama EU-a postoji znatno stručno znanje; potrebno je prenijeti iskustvo i znanje na nove naraštaje radnika i ojačati vještine stručnih kadrova ciljanim mjerama obrazovanja i usavršavanja;

41. naglašava da se utvrđivanjem nalazišta sirovina kao i otvaranjem novih rudnika i površinskih kopova može smanjiti ovisnost EU-a o trećim zemljama, ali da su istraživanje i eksploatacija unutar EU-a, što je potrebno za tu svrhu, često u konkurenciji s drugim mogućnostima upotrebe zemljišta i stoga podliježu ograničenjima prostornog planiranja; stoga se zalaže za to da se sukobi u pogledu namjene u smislu osiguravanja sirovina u što većoj mjeri rješavaju sporazumno;

42. ustvrđuje da u brojnim državama EU-a jača otpor javnosti prema projektima rudarenja, a nastojanja te industrije da se smanji njezin ekološki otisak zasad se još ne prepoznaju u dovoljnoj mjeri. Stoga se Europsku uniju, države članice, regije i općine poziva da na transparentan i aktivan način komuniciraju o prednostima i nedostacima ponovnog otvaranja nekadašnjih i otvaranja novih rudnika i površinskih kopova, osiguravajući pritom sudjelovanje svih relevantnih dionika, a time i prihvaćanje i razumijevanje u civilnom društvu;

43. napominje da ponovno otvaranje takvih rudnika iziskuje velika ulaganja i operativne troškove, djelomice zbog visokih okolišnih i sigurnosnih standarda koji su na snazi u EU-u, što je nepovoljno za europske rudarske regije u odnosu na ostatak svijeta; stoga poziva Europsku uniju i njezine države članice da ispitaju mogu li se i u kojoj mjeri takvi projekti financijski podupirati sredstvima EU-a ili u skladu s pravilima o državnim potporama;

44. ističe da bi Fond za pravednu tranziciju trebao pridonijeti ublažavanju socioekonomskih posljedica prelaska na klimatsku neutralnost u regijama s velikom potrošnjom ugljena i visokim emisijama ugljika te diversifikaciji gospodarstava tih regija, među ostalim ulaganjem u kružno gospodarstvo. Programskim dijelom fonda InvestEU namijenjenim održivoj infrastrukturi mogao bi se podupirati i regionalni razvoj kritičnih sirovina;

45. smatra da se u EU-u moraju izgraditi i primjenjivati dostatne stručne vještine kako bi se mogle prerađivati ili oplemenjivati određene kritične sirovine kao što je litij; zahtijeva da se Europska unija, države članice kao i jedinice regionalne i lokalne samouprave aktivno posvete izgradnji i razvoju odgovarajućih vještina;

46. zahtijeva bolje usklađivanje relevantnih dionika u područjima istraživanja, eksploatacije, distribucije, prerade, ponovne uporabe i recikliranja; u tom pogledu regionalne i lokalne vlasti imaju temeljnu ulogu;

47. naglašava da strategije i planovi za sirovine na razini država članica, kao i regionalnih i lokalnih vlasti, mogu znatno doprinijeti osiguravanju domaćih sirovina;

48. napominje da su za uvođenje novog, inovativnog, prihvaćenog, sigurnog i ekološki prihvatljivog rudarenja kritičnih sirovina u EU-u potrebne pravno sigurne dozvole te poziva na to da se nadležna nacionalna, regionalna i lokalna tijela i službe ustroje, organiziraju i opreme u skladu sa svojim sve većim ovlastima i važnijim zadaćama kako bi se transparentnim, učinkovitim i koordiniranim administrativnim postupcima omogućilo vađenje sirovina na području EU-a;

Regionalna suradnja

49. naglašava važnost promicanja nacionalnih i regionalnih saveza za sirovine koji utjelovljuju održivi sektor vađenja sirovina u EU-u i koji povezuju industriju, tijela za rudarstvo, geološke službe, poduzeća koja pružaju usluge na početku i na kraju proizvodnog lanca, proizvođače postrojenja i opreme, poduzeća koja se bave vađenjem i preradom sirovina, prijevozna poduzeća i socijalne partnere, te u kojima se primjenjuju nove tehnologije vađenja sirovina;

50. naglašava da je nužno da lokalna, regionalna, nacionalna i europska razina surađuju radi prevladavanja posljedica na terenu i ispunjavanja potreba za ulaganjima;

51. poziva na jače umrežavanje europskih regija s visokom ovisnošću o kritičnim sirovinama kako bi se pronašla zajednička rješenja i osigurala aktivna uloga regija u Europskom savezu za sirovine;

Nabava sirovina iz trećih zemalja

52. ustvrđuje da će se EU usprkos svim naporima i dalje uglavnom oslanjati na uvoz kritičnih sirovina iz trećih zemalja; napominje da se trenutačno brojne države intenzivno natječu za kritične sirovine;

53. ističe da u trgovini sirovina dolazi do sve većih trgovinskih ograničenja i narušavanja tržišnog natjecanja; zahtijeva od Komisije da kontinuirano prati ograničenja izvoza i uvoza i da pokreće rasprave o njima na regionalnoj, bilateralnoj i multilateralnoj razini; smatra da se mjere kojima se narušava vanjska trgovina sirovinama, a posebno kritičnim sirovinama, moraju u cijelosti ispitati i, ako je potrebno, poduzeti daljnje pravne radnje u okviru pravila Svjetske trgovinske organizacije (WTO);

54. smatra da je vođenje politike sirovina diplomatskim sredstvima od velike važnosti za EU, ne samo u pogledu industrijske i energetske politike i međunarodne trgovine nego i kao međusektorsko pitanje koje utječe na razna područja unutarnje, vanjske i sigurnosne politike;

55. ustvrđuje da bi za gospodarsku i financijsku otpornost EU-a bilo povoljno da se kritičnim sirovinama trguje u europskoj valuti jer bi se time smanjila nestabilnost cijena i ovisnost uvoznika iz EU-a i izvoznika iz trećih zemalja o tržištima financiranja na kojima se posluje u američkim dolarima; poziva Europsku komisiju i države članice da se snažnije zalažu za trgovanje u europskoj valuti;

56. zahtijeva da EU sklapa više strateških partnerstava s trećim zemljama koje su bogate sirovinama; pozdravlja pristup Europske komisije da se prije uvođenja partnerskih pilot-projekata tijekom 2021. posavjetuje s državama članicama i industrijom o prioritetima, a i u predmetnim zemljama jer u njima postoji lokalno stručno znanje i mreža diplomatskih predstavništava država članica;

57. naglašava da pojačana suradnja sa strateškim partnerima mora ići ruku pod ruku s odgovornom nabavom. Visoka koncentracija ponude u zemljama s nižim socijalnim i ekološkim standardima ne predstavlja samo rizik za sigurnost opskrbe već može i pogoršati socijalne i ekološke probleme. Stoga bi najprije trebalo težiti međunarodnom sporazumu na razini WTO-a čiji bi cilj bio osigurati visoku razinu transparentnosti i dosljednu sljedivost opskrbnih i trgovinskih lanaca u pogledu socijalnih i ekoloških standarda koji se primjenjuju na vađenje sirovina u trećim zemljama. Nakon toga trebalo bi što prije pokrenuti pregovore o sustavnom poboljšanju tih standarda, kao što je već slučaj u postojećim sporazumima EU-a o slobodnoj trgovini; pozdravlja donošenje Uredbe o mineralima iz područja zahvaćenih sukobima, koja je stupila na snagu 1. siječnja 2021., i potiče Europsku komisiju da što skorije iznese uravnoteženi prijedlog o dužnoj pažnji u lancima opskrbe;

58. ističe da nabava sirovina za pojedina poduzeća na vrlo konsolidiranim dobavljačkim tržištima i u natjecanju s tržištima s velikom potražnjom (osobito s Kinom) postaje sve teža; zahtijeva ciljano podupiranje poduzetničkih saveza kao što su savezi za nabavu.

Bruxelles, 19. ožujka 2021.

Predsjednik
Europskog odbora regija
Apostolos TZITZIKOSTAS
